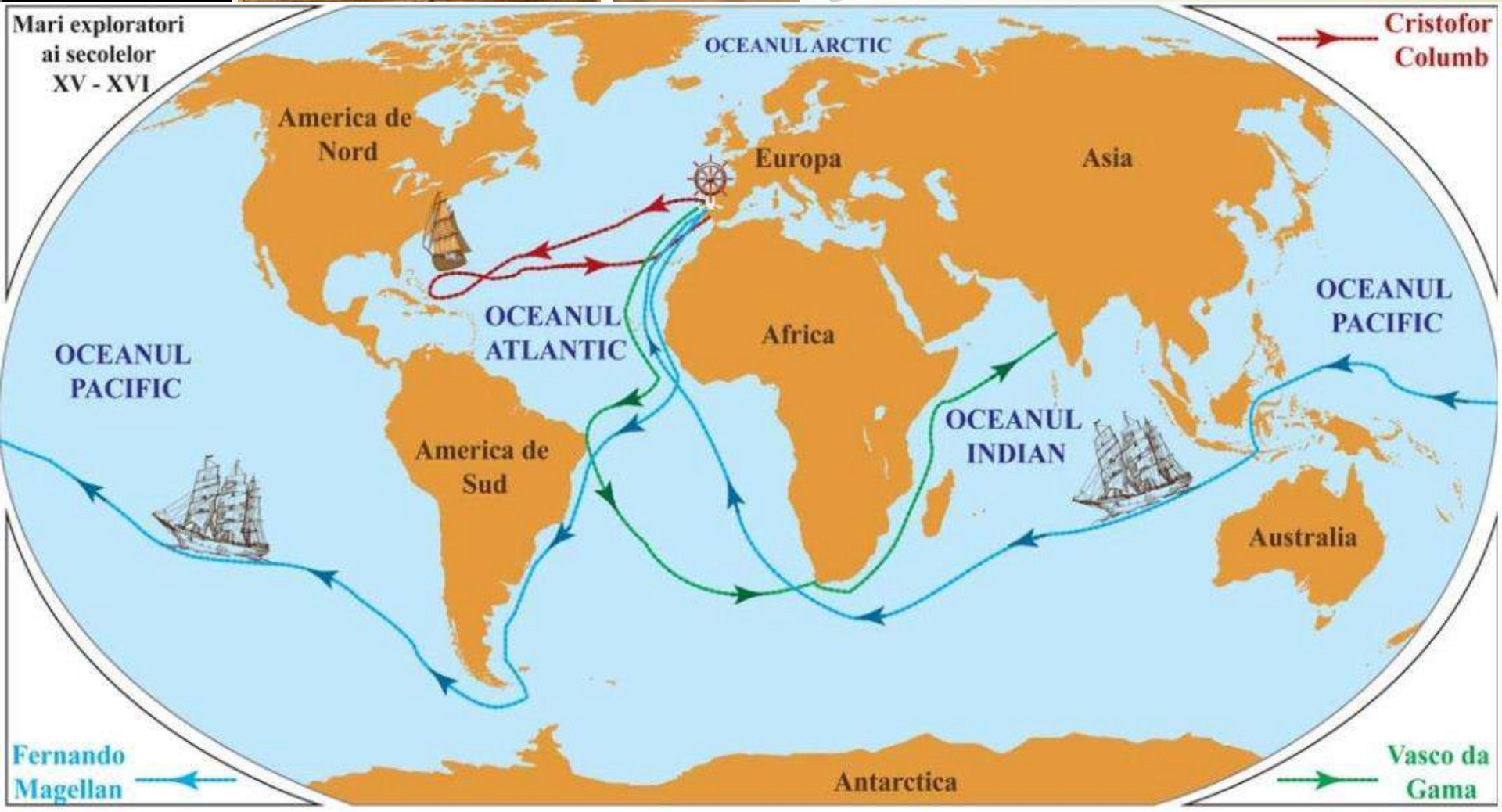

ANTROPOSFERA

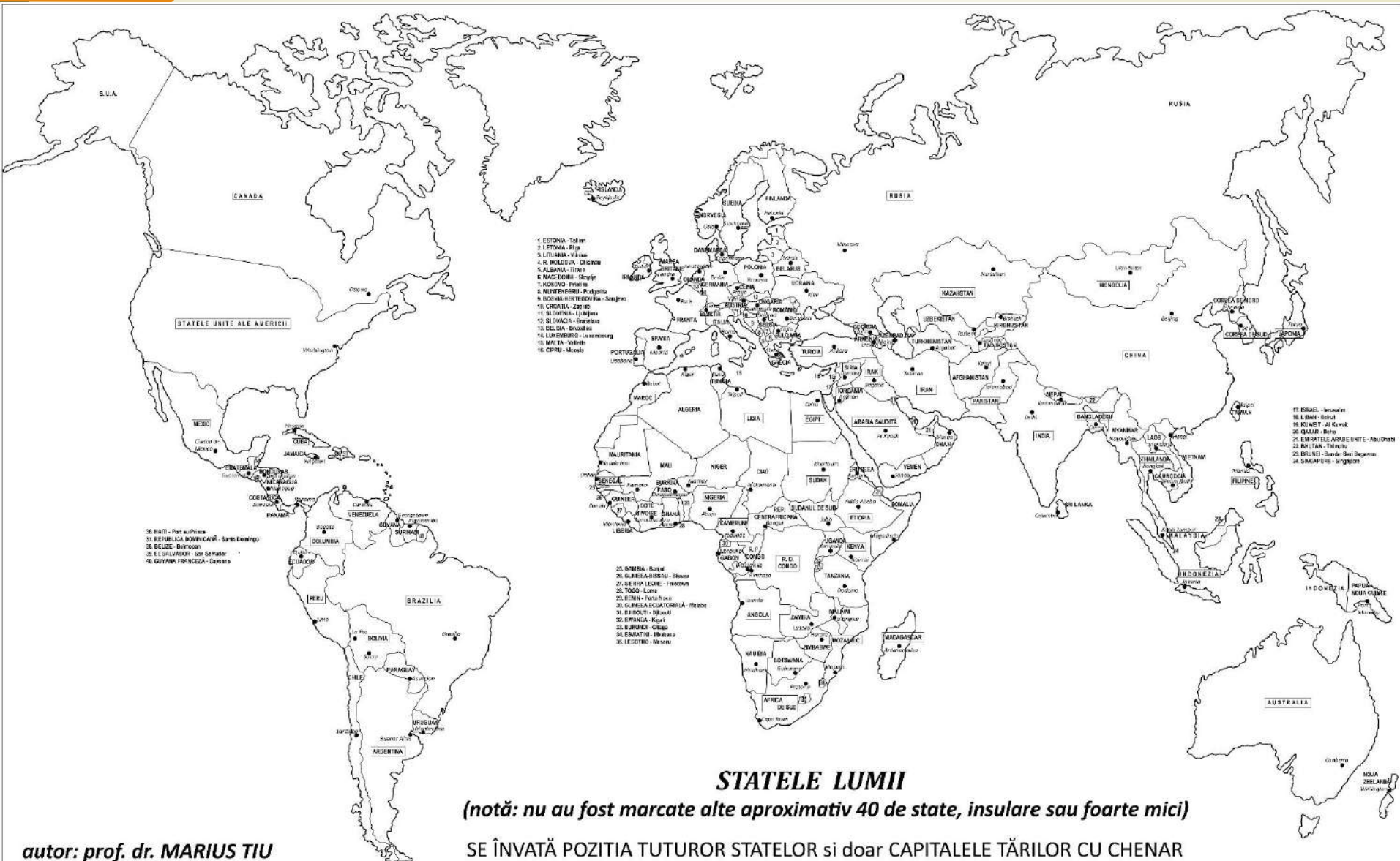

Mari exploratori
ai secolelor
XV - XVI

La începutul Primului Război Mondial (1914) erau doar **77** de state/imperii independente pe Glob iar în prezent în Lume sunt **197 state independente**, incluzând aici 3 țări cu statut neclar (Kosovo, Palestina, Taiwan). Ele sunt separate prin **frontiere/granițe**, care pot fi **convenționale** (stabilite pe criterii etnice, religioase, istorice, astronomice etc.) sau **naturale** (în lungul unor lanțuri montane, râuri, lacuri etc.).

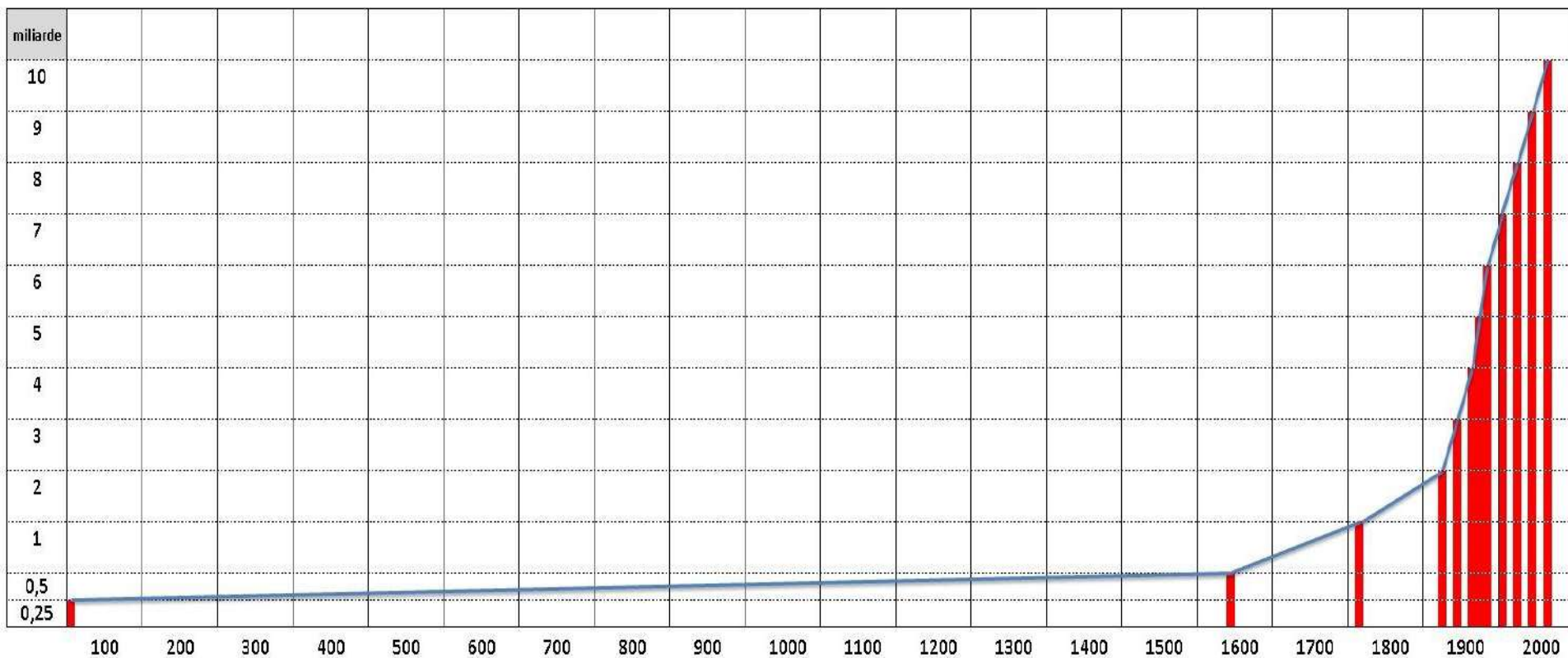

Statele independente ale Lumii pot fi clasificate/categorisite după diverse criterii:

- **Suprafață**: Rusia (peste 17 mil km²), Canada, China, S.U.A. (peste 9 mil. km²), Brazilia, Australia (peste 7 mil. km²), India, Argentina, Kazahstan (peste 2 mil. km²)
- **Populație**: China, India (peste 1 mld. loc.), S.U.A. (peste 300 mil. loc.), Indonezia, Brazilia, Pakistan, Nigeria (peste 200 mil. loc.), Bangladesh, Rusia, Mexic, Japonia, Etiopia, Filipine, Egipt (peste 100 mil. loc.) etc.
- **Densitate**: Monaco (19.500 loc./km²), Singapore (8.100 loc./km²), Bahrain, Vatican, Maldive, Malta, Bangladesh (peste 1.000 loc./km²) etc.
- **Forma de guvernământ**: 43 dintre state sunt monarhii iar 154 sunt republici.
 - Monarhiile din Europa sunt: Marea Britanie, Spania, Suedia, Norvegia, Danemarca, Olanda, Belgia, Luxemburg, Liechtenstein
 - Monarhii conduse de regina Marii Britanii: Canada, Australia, Noua Zeelandă, Jamaica, Belize, Papua Noua Guinee etc.
 - alte monarhii: Japonia, Malaysia, Thailanda, Arabia S., Iordania, Maroc etc.
- **Poziție sau formă**: cu ieșire la mare / fără ieșire / enclave (San Marino, Vatican, Lesotho), *respectiv* alungite / compacte / fragmentate.

În anul 2020 pe Terra trăiau **7,8 miliarde** locuitori, populația crescând lent până la începutul sec. XIX și **exploziv** ulterior:

EVOLUȚIA NUMERICĂ A POPULAȚIEI TERREI DUPĂ ANUL 0

anul	0	1600	1820	1927	1960	1975	1988	1999	2011	2025	2040	2060
miliarde	0,25	0,5	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

Cauze ale exploziei demografice:

- Progresele în medicină (vaccinuri, antibiotice, analgezice, medicamente sintetice și tratamente pentru numeroase boli)
- Progresele în agricultură (soiuri variate și îmbunătățite, utilaje, producții tot mai mari – care au crescut mult accesul la hrană)
- Progresele în nivelul de trai (accesul la apă potabilă, locuințe salubre, locuri de muncă remunerate, alimentație diversificată, bunuri de consum etc., care au dus la creșterea speranței de viață, de la 50-55 de ani acum un secol la peste 75-80 de ani azi)
- Factorul religios sau politic (încurajarea susținută a natalității) și lipsa de educație (atitudinea superficială față de natalitate).

Consecințe:

- Epuizarea resurselor de subsol, a apei și degradarea solurilor
- Poluarea aerului prin industrializare
- Distrugerea habitatelor naturale prin urbanizare, transporturi etc.
- Densitatea populației cauzează probleme multiple (spațiu locativ, locuri de muncă, infraționalitate, revolte, stres etc.)

DINAMICA POPULAȚIEI reprezintă diferența dintre numărul de născuți (Natalitatea) și cel al decedaților (Mortalitatea), fiind ridicat în statele slab dezvoltate și scăzut (chiar negativ) în cele foarte dezvoltate economic și social.

Bilanțul natural: $B_n = N - M$

MOBILITATEA POPULAȚIEI (MIGRAREA) este procesul prin care diverse categorii de oameni se deplasează de la domiciliu spre o altă destinație, permanent sau temporar (fără a include aici turismul). Cei care pleacă dintr-o zonă/țară sunt Emigranți iar când ajung într-o altă regiune/stat devin Imigranți.

Cauze principale: NIVEL DE TRAI, LOC DE MUNCĂ, STUDII, CALAMITĂȚI NATURALE, PERSECUȚII POLITICE/RELIGIOASE/ETNICE, RURAL-URBAN, AMENAJĂRI TERITORIALE, RĂZBOAIE (refugiați) etc.

Bilanțul migratoriu: $B_m = I - E$

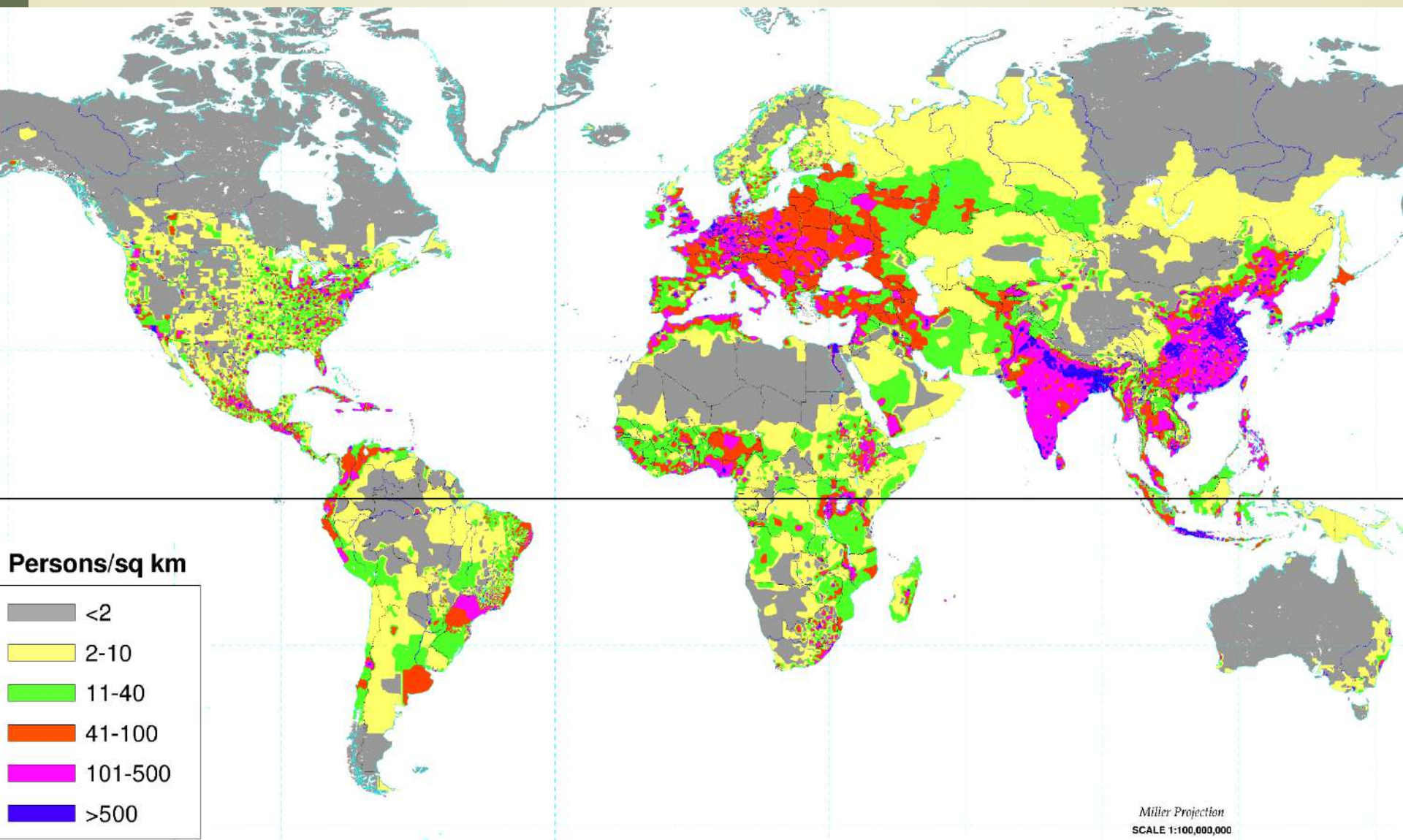
DENSITATEA POPULAȚIEI

Este raportul dintre numărul de Locuitori și Suprafața pe care ei o ocupă.

$$D = \frac{L}{S}$$

Răspândirea inegală a populației pe Terra este cauzată de:

- *Relief* (densitate mare la câmpie și podiș)
- *Climă* (cele mai agreate sunt regiunile temperate și subtropicale)
- *Ape* (în lungul râurilor sau pe țărmul mărilor)
- *Soluri* (fertilitatea lor a influențat activitățile agricole)
- *Resursele* (zonele de extracție au generat zone urbane)
- *Dezvoltarea economică a unor regiuni* (care atrage imigranți)
- *Bilanțul Natural* (natalitatea ridicată și mortalitatea scăzută)

Analizați zonele cu densități foarte mari și pe cele foarte puțin populate, explicând cauzele principale (naturale sau antropice)

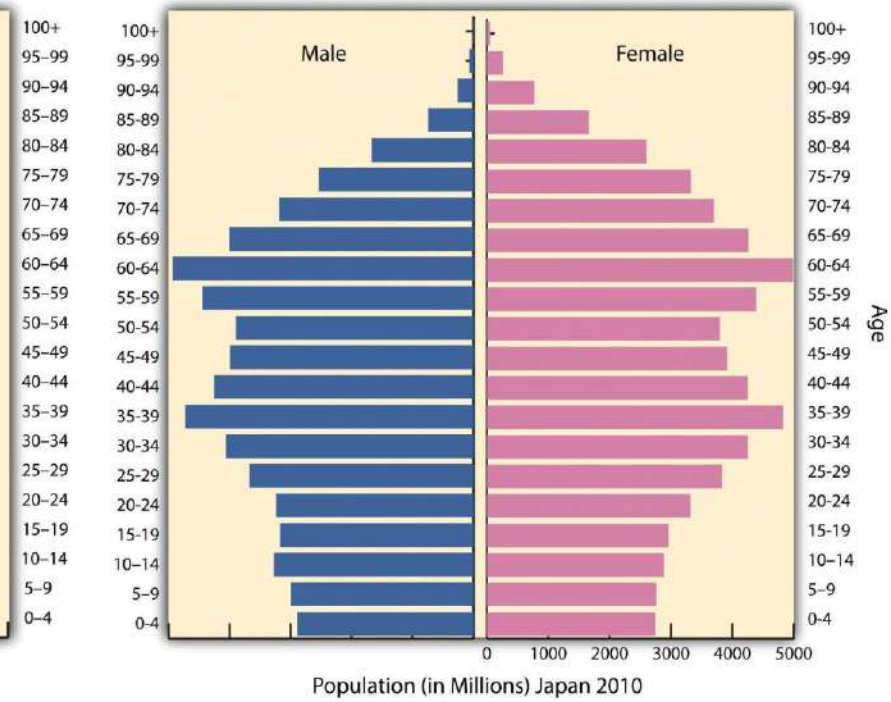
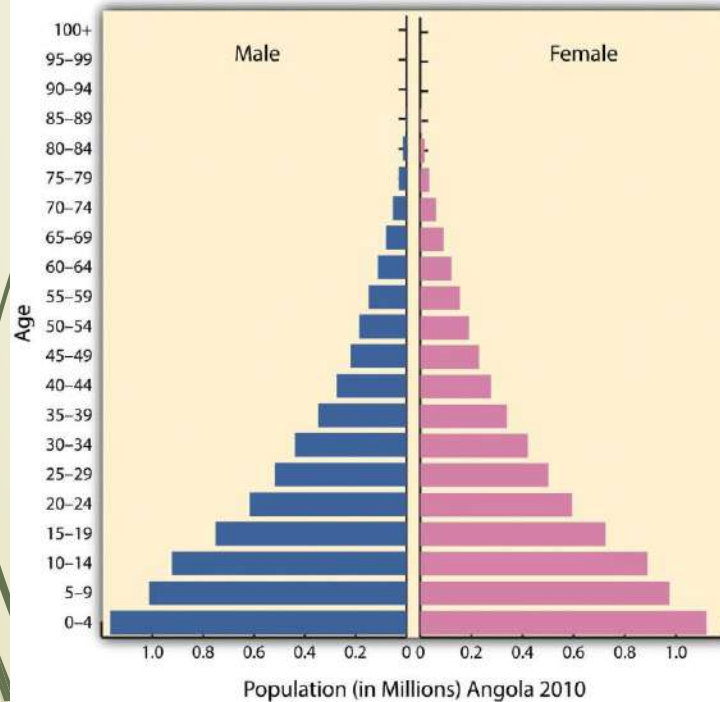
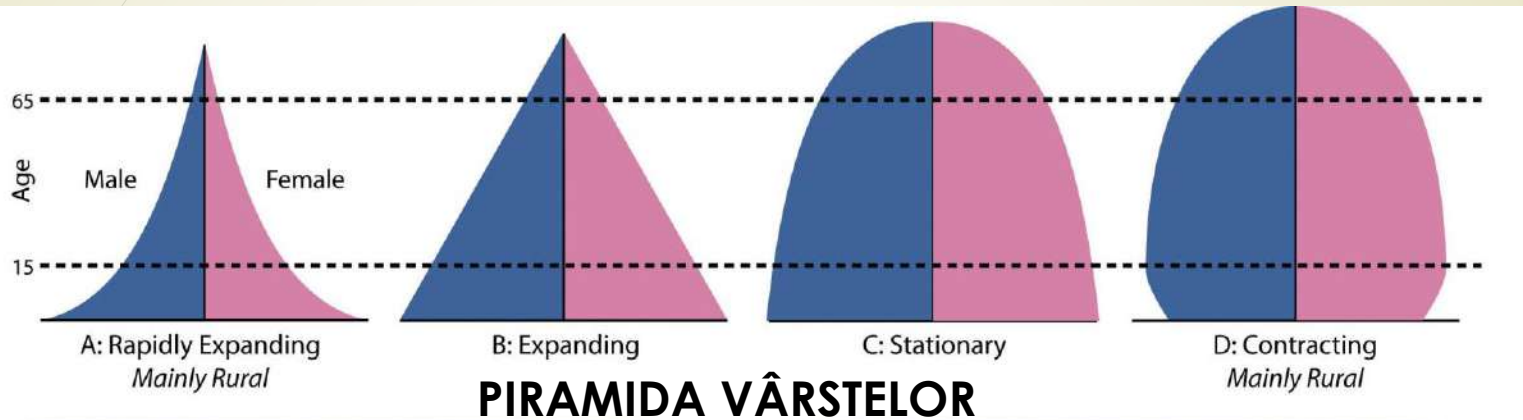
STRUCTURA POPULAȚIEI

Reprezintă modul în care populația unei localități, regiuni sau țări poate fi împărțită (categorisită) după diverse criterii, utile în înțelegerea realităților geodemografice și pentru diverse analize sau proiecții social-economice :

- Vârstă
- Gen
- Religie
- Limbă
- Ocupație
- Mediu de viață

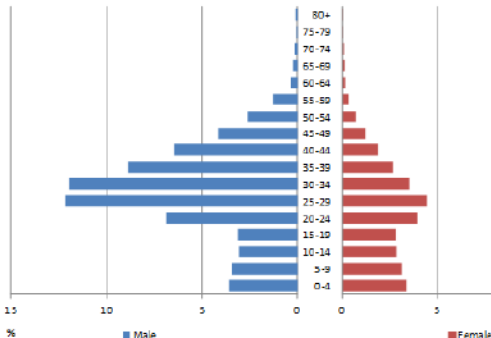
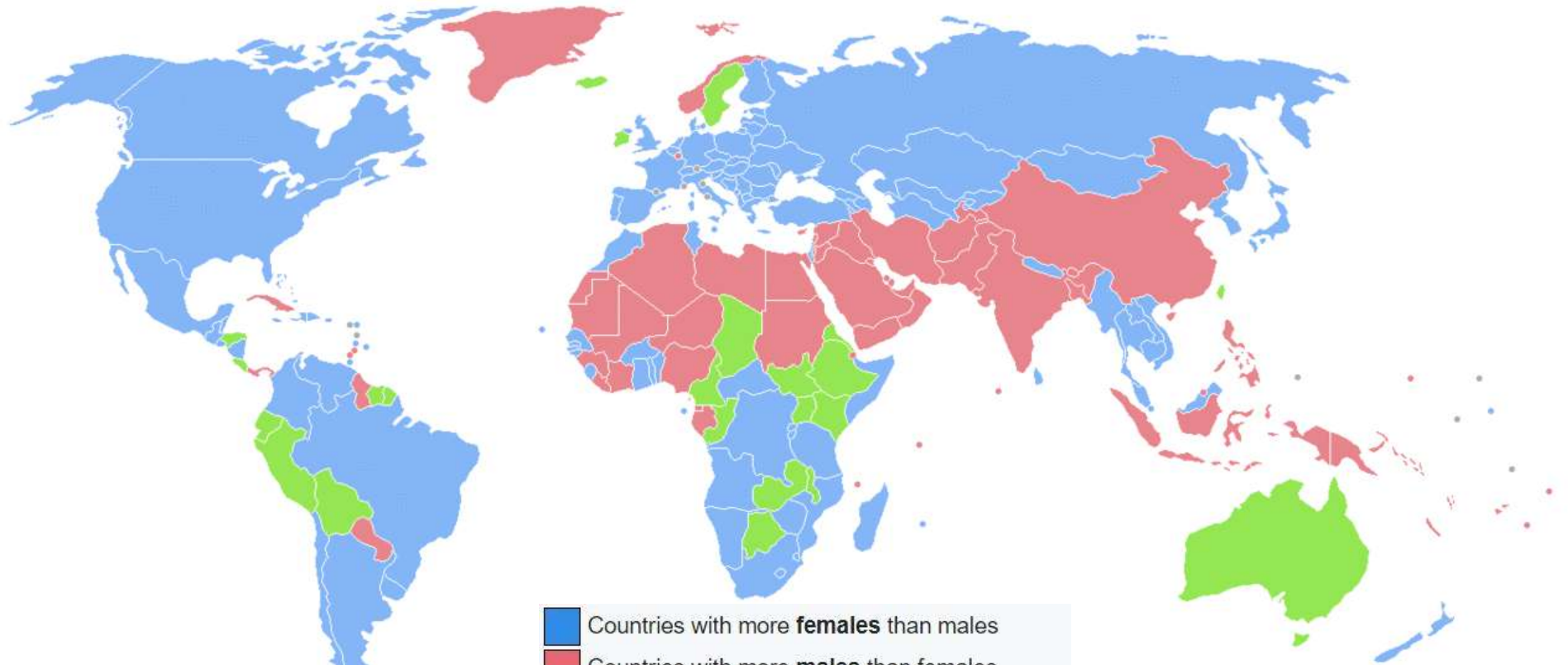
Structura pe grupe de VÂRSTE

Se analizează mai ales ponderea grupelor de 0 – 19 ani, 20 – 64 ani, peste 65 de ani, din care poate reieși tendința de ”îmbătrânire demografică” sau alte dezechilibre cu posibil impact social-economic.

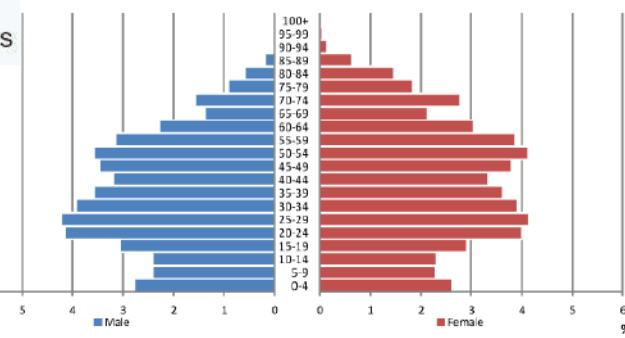
Structura de GEN

Se analizează ponderea populației feminine, respectiv masculine, din care reies realități economice și proiecții sociale diverse.

Preponderent masculin în zona Golfului Persic datorită condiționărilor femeilor și a bărbaților imigranți veniți pt muncă.

Preponderent feminin în Estul Europei, datorită alcoolismului și condițiilor aspre de muncă.

Structura pe RELIGII

Cele mai **vechi** religii de pe Glob, încă practicate, sunt:

- **Iudaismul**, apărut în sec. XIX î.Hr., politeist inițial apoi monoteist, cu cartea de bază *Tanah* (cu prima parte *Tora*, din care a derivat apoi Vechiul Testament al Bibliei creștine). Centrul sacru este Ierusalim (Israel)

- **Hinduismul**, apărut în sec. XV î.Hr., politeist, bazat pe o serie de cărți numite *Veda*. Centrul sacru reprezentativ este Varanasi (India)

- **Buddhismul**, apărut în sec. VI î.Hr., bazat pe scrierile filozofice ale lui Buddha numite *Dharma*. Centrul sacru reprezentativ este Lhasa (Tibet / China)

- **Creștinismul**, apărut în sec. I (derivat din iudaism), cu cartea de bază *Biblia* (divizată în Vechiul Testament și Noul Testament – de după Isus). Centrul sacru este Ierusalim (Israel)

- **Islamismul**, apărut în sec. VII, (derivat din iudaism), bazat pe revelațiile profetului Mahomed, cu cartea de bază *Coran*. Centrul sacru este Mecca (Arabia Saudită).

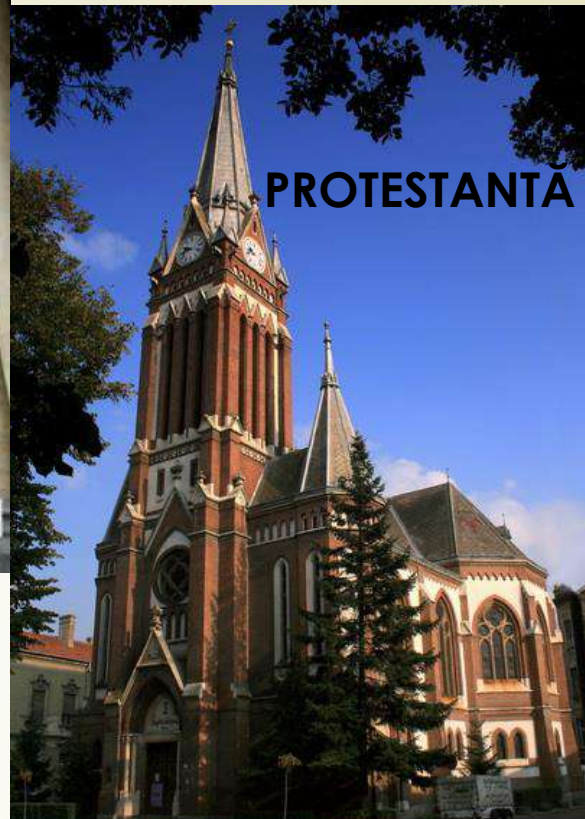
În istorie au funcționat multe alte sisteme religioase, dispărute însă prin presiunea exercitată de imperiile cuceritoare (care și-au impus adesea cu forța sau prin șantaj propria religie în teritoriile dobândite).

Menționăm astfel religiile: *greacă, romană, mayașă, aztecă, egipteană, sumeriană, mithraism, tracică* etc.

CATOLICĂ

PROTESTANTA

ORTODOXĂ

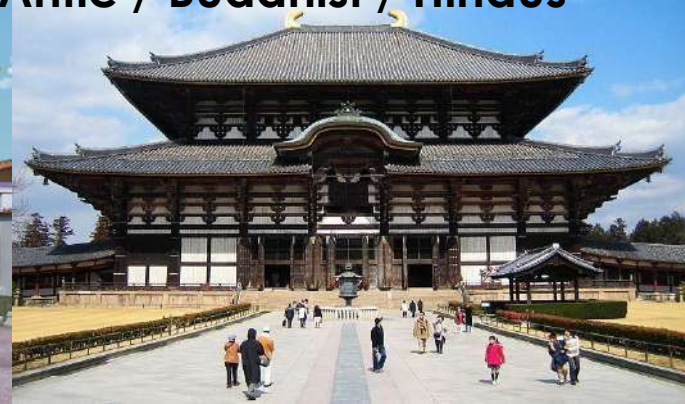
MOSCHEE
(islamică)

SINAGOGĂ
(iudaică)

TEMPLE
Antic / Buddhist / Hindus

Pe Glob există oficial peste ***4000 de religii***, fiecare cu **zeii săi**, dar cele mai importante (ca număr de aderenți, impact istoric, cultural, economic, politic etc.):

- **CREȘTINISMUL**, cu aproape 2,4 miliarde de credincioși (30% din populația planetei), divizați în *Catolici* (1,2 mld.), *Ortodocși* (0,3 mld.), *Protestanți* (luterani, calvini, reformați, anglicani), *Neoprotestanți* (baptiști, pentecostali, adventiști etc.) etc., mai numeroși în Europa și Americi.

- **ISLAMISMUL**, cu aproape 1,8 miliarde de credincioși, împărțiți în *Sunniți* (1,3 mld.), *Șiiti*, *Salafiști* etc., mai numeroși în Vestul Asiei și Nordul Africii.

- **HINDUISMUL**, cu aproape 1 miliard de aderenți, răspândit în India și sudul Asiei.

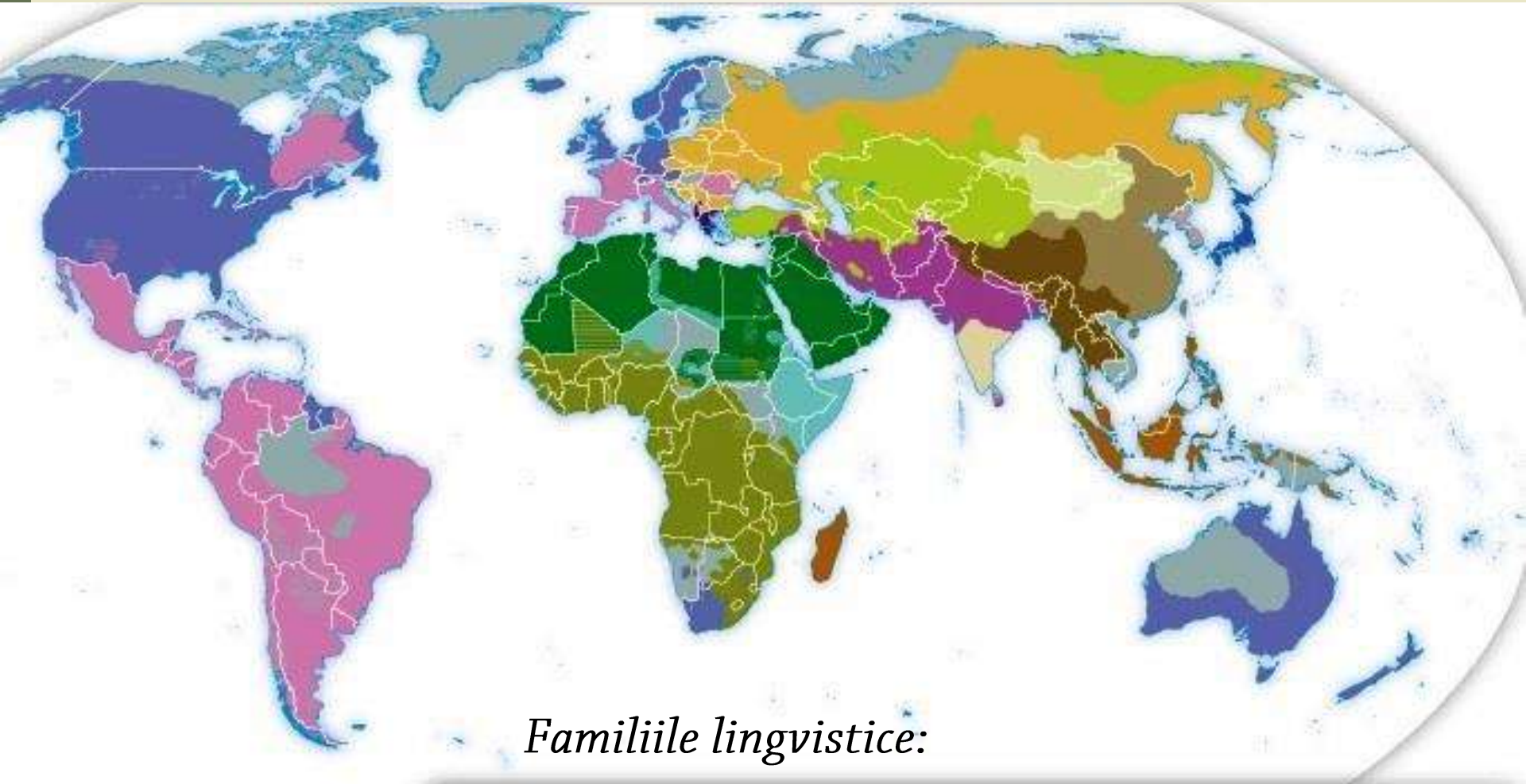
- **BUDHISMUL**, cu aproape 0,5 miliarde aderenți, răspândit frecvent în Estul și Sud-Estul Asiei

- **IUDAISMUL**, cu aproape 20 milioane credincioși (câți au mai rămas după pogromurile de acum un secol și Holocaustul din al Doilea Război Mondial), în Israel și comunități din S.U.A. și Europa.

Toate marile religii practicate azi au apărut în Asia, avându-și centrele de confluență pe acest continent!

Menționăm că **30%** din populația planetei practică alte religii, mai cunoscute fiind: *Sikhism, Jainism, Taoism, Confucianism, Bahai, Zoroastrism, animism* etc.

Structura pe LIMBI VORBITE

Familiile lingvistice:

<u>Indo-European</u>	<u>Sino-Tibetan</u>		
Albanian and Hellenic (Greek)	Tibetan and Burmese	Niger-Congo	Mongolian
Germanic	Chinese	Austronesian	Japanese
Indo-Iranian	<u>Afro-Asiatic</u>	Dravidian	Korean
Romance	Berber and Cushitic	Turkish	Others
Slavic	Arabic		
Armenian			

Structura pe OCUPAȚII

Sectoarele în care oamenii își desfășoară activitatea în mod cotidian pot fi împărțite în patru categorii (domenii):

I – PRIMAR: agricultură, pescuit, forestier

II – SECUNDAR: industrie, minerit, energie, construcții

III – TERȚIAR (servicii): educație, sănătate, cultură, divertisment, administrație, finanțe publice, ordine publică, apărare.

Transport, comunicații, bănci, comerț, turism.

IV – CUATERNAR: cercetare – inovare, I.T.

Structura pe MEDII DE TRAI

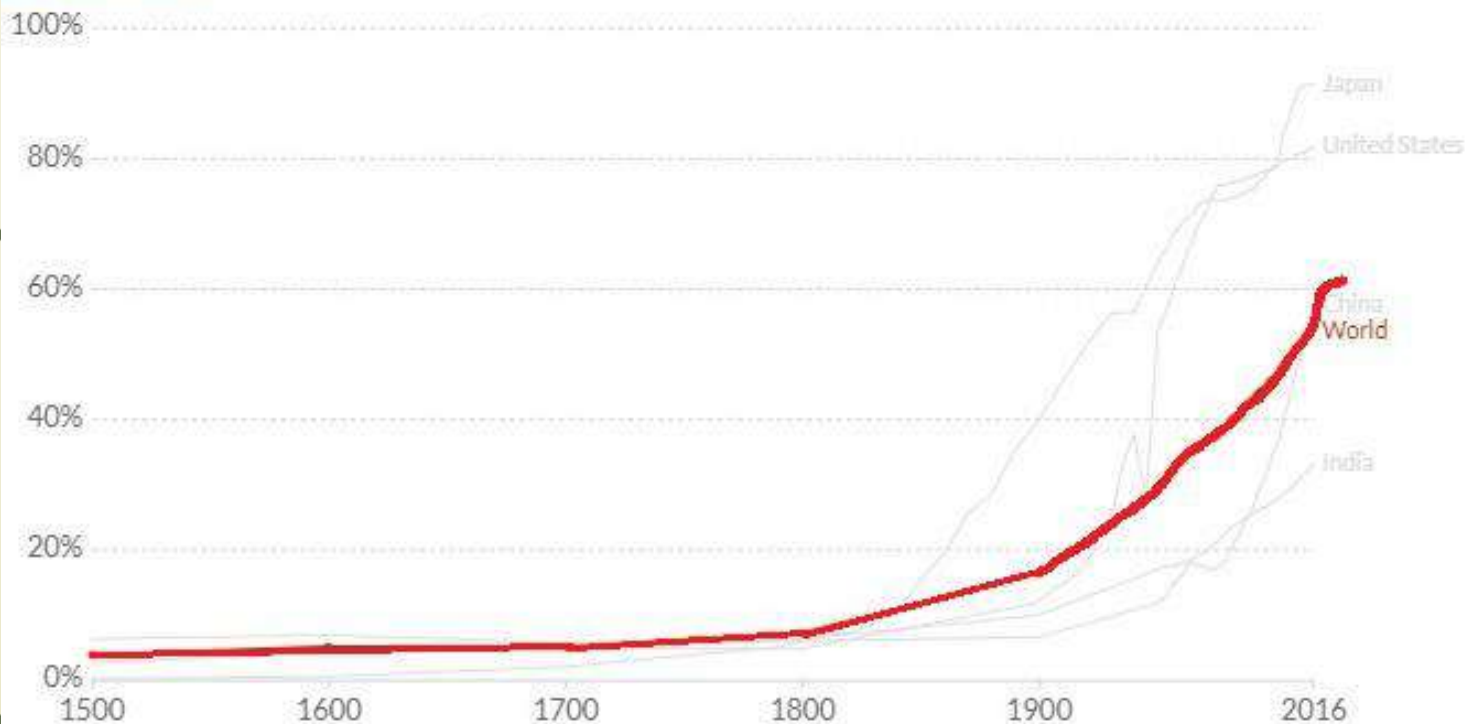
Se analizează raportul dintre populația care trăiește la sat (mediul RURAL) și cea de la oraș (mediul URBAN).

Acum un secol mai puțin de 20% din populația planetei (care atunci era sub 2 miliarde loc.) trăia în urban, în timp ce în prezent peste 60% din cei aproape 8 miliarde loc. sunt în orașe.

Urbanization over the past 500 years, 1500 to 2016

Share of the total population living in urban areas.

+ Add country

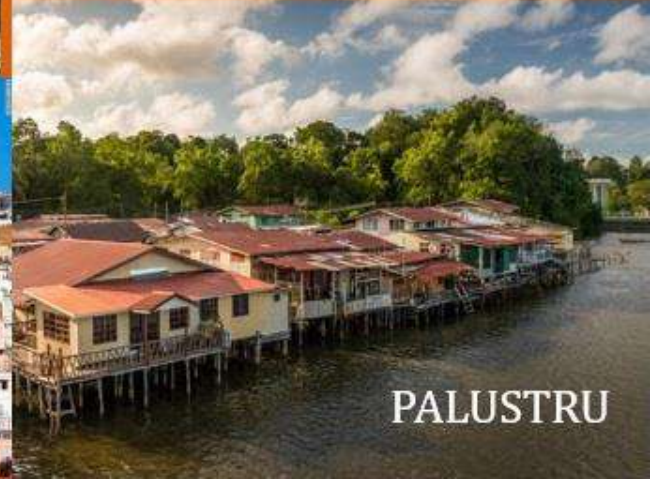
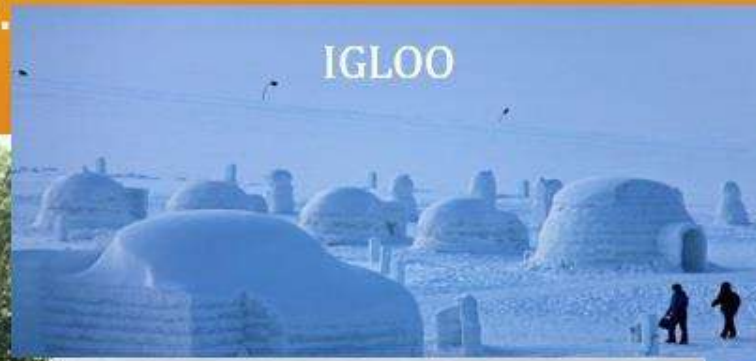

Our W
in D

Așezările **RURALE** (satele) se diferențiază între ele după diverse criterii:

- Materialul de construcție dominant (influențat de zona climatică și treapta de relief în care se află): lemn/vegetație, piatră, cărămidă, lut, gheață etc.

Astfel au rezultat sate de tip *kraal* (Africa sudică), *palustre* (Asia de S-E), *izbă* (N-ul Asiei și Europei), *iurtă* (Mongolia), *stup* (bazinul Mediteranean), *igloo* (Groenlanda) etc.

- Mărime (populație):
 - a. **Mici**, sub 500 locuitori (formând crânguri sau cătune la munte)
 - b. **Mijlocii**, cu 500 – 1500 locuitori (sunt cele mai frecvente)
 - c. **Mari**, cu 1500 – 4000 locuitori (mai ales la câmpie)
 - d. **Foarte mari**, peste 4000 locuitori (cu tendință de urbanizare)
- Structură (modul de distribuire a gospodăriilor în vatră):
 - ◇ **adunate**, cu locuințele lipite una de alta și grădinile în spate, predominante în zonele de câmpie și depresiuni. Vatra lor este de obicei geometrică, planificată.
 - ◇ **răsfirate**, cu casele separate prin grădini și garduri, predominante la deal și podiș, desfășurate după topografia reliefului. Vatra lor este neordonată, extinzându-se mai puțin controlat.
 - ◇ **risipite**, cu gospodăriile împrăștiate pe versanți, în zonele montane, separate prin pășuni, fânețe și poteci.

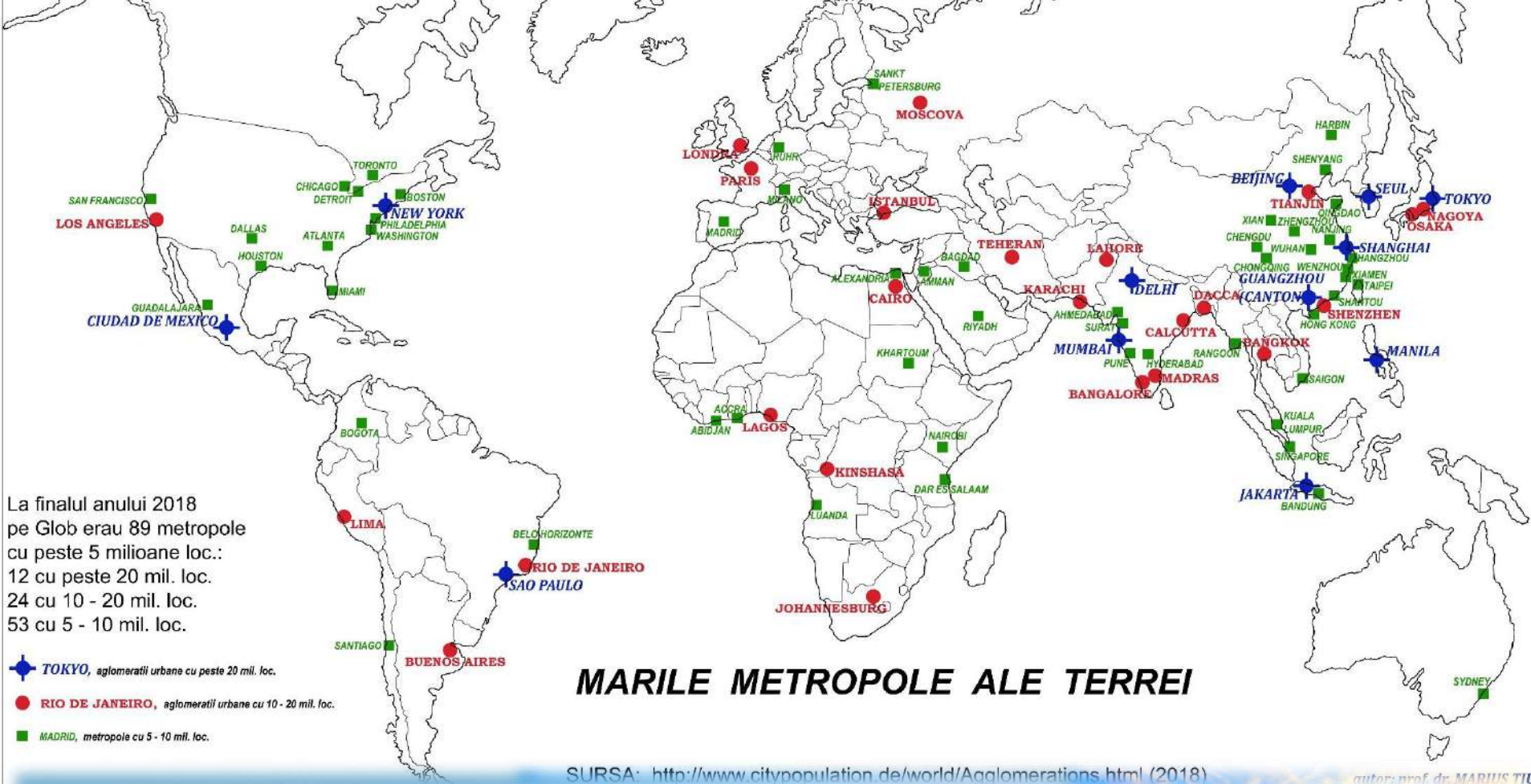
Așezările **URBANE** (orașele) diferă de cele rurale prin numărul de locuitori, suprafață, activități specifice etc.

Urbanizarea este procesul complex prin care numărul și mărimea orașelor cresc, datorită unor factori favorabili: naturali (relief, ape, climă, resurse), poziția față de căi de transport, dezvoltarea economică (industrie în special).

Acest proces se poate face în mai multe moduri: un număr ridicat de **imigranți** (atrași de locurile de muncă și condițiile mai bune de trai), **natalitatea** mai ridicată (un număr mai mare de tineri la oraș decât la sat), **aglutinare** ("înghițirea" unor localități învecinate prin creșterea orașului), prin **declaraarea** unui sat mare ca fiind oraș (prin decizie administrativ-politică).

Urbanizarea se derulează în strânsă legătură cu Industrializarea și Globalizarea, prezentând mai multe *avantaje* și *dezavantaje*:

- + acces facil la utilități de prim rang (apă, curent, gaz, internet etc.)
- + acces la spitale și școli cu condiții superioare, evenimente culturale etc.
- + locuri de muncă mai numeroase și mai bine plătite
- + magazine cu o mare diversitate de produse
 - aglomerație, stres, spațiu privat mai redus
 - poluare ridicată (gaze, fonică)
 - zone insalubre și infraționabilitate crescută
 - costuri mai ridicate de zi cu zi

ECONOMIA

AGRICULTURA sectorul primar

CULTIVAREA PLANTELOR

CREȘTEREA ANIMALELOR

INDUSTRIA sectorul secundar

ENERGETICĂ

METALURGICĂ

CHIMICĂ

LEMNULUI

MATERIALELOR DE
CONSTRUCȚIE

UȘOARĂ

SERVICIILE sectorul terțiar

TRANSPORTURILE

TURISMUL

COMERȚUL

TERESTRE

ACVATICE

AERIENE

SPECIALE

RESURSELE

Reprezintă totalitatea elementelor din mediul natural care pot fi utile omului, distribuite neuniform. Ele pot fi împărțite după numeroase criterii:

- *Atmosferice*: energia solară, energia eoliană, azotul din aer
- *Litosferice* (de subsol): minereuri, combustibili fosili (C.P.G.), roci, sol
- *Hidrosferice*: izvoare, râuri, geotermală, valuri, marea, hidrogen
- *Biosferice*: lemn, plante, animale
- *Antropice*: omul (fizic și intelectual)

- *Energetice*: combustibili (cărbuni, petrol, gaze; lemn), ape, eoliană, solară
- *Minerale*: minereuri feroase sau neferoase, roci, sol, izvoare
- *Alimentare*: plante, animale

- *Epuizabile*: combustibili fosili (C.P.G.), minereuri, izvoare
- *Inepuizabile*: marine, eoliană, solară
- *Regenerabile*: râuri, lemn, sol, bios (plante, animale, om)

- *Poluante*: combustibili (cărbuni, petrol, gaze; lemn)
- *Nepoluante*: solară, eoliană, ape, roci, sol

AGRICULTURA

Este activitatea antropică demarată acum aproape 12.000 de ani, având ca scop procurarea hranei prin cultivarea plantelor și domesticirea animalelor.

Primele regiuni agricole au fost: *Valea Nilului, Văile Tigru și Eufrat (Mesopotamia), Bazinul Mediteranean, Valea Indului, Valea Gangelui, Câmpia Chineză, America Centrală.*

Cuprinde:

- . Agrotehnia (cultivarea plantelor cerealiere, tehnice, furajere)
- . Horticultura (cultivarea legumelor, pomilor fructiferi, viței de vie)
- . Silvicultura (cultivarea puieților și gestionarea pădurilor)
- . Zootehnia (creșterea bovinelor, porcinelor, ovinelor, cabalinelor etc.)
- . Avicultura (creșterea păsărilor)
- . Piscicultura (creșterea peștilor în iazuri, heleștee, mări)
- . Apicultura (creșterea albinelor)
- . Sericicultura (creșterea viermilor de mătase)

IRIGAȚII

LIVADĂ

TERASE CU OREZ

AVICULTURA

CULTURI
CEREALIERE

ZOOTEHNIE

SERĂ

INDUSTRIA

Încă de la primele utilizări ale pietrei, lemnului, metalelor sau plantelor textile omul a folosit ateliere sau manufacturi pt. prelucrarea lor în bunuri de consum. Abia de la mijlocul sec. XVIII vorbim de o transformare a mijloacelor și metodelor de producție sau transport, odată cu inventarea motorului cu abur (în Anglia). Așa începe *Revoluția Industrială*, cu 4 etape:

- I. 1750 - 1880, perioada motorului cu abur (fabrici, trenuri, vapoare etc.)
- II. 1880 - 1970, perioada electricității (mașini, iluminat, linii de producție etc)
- III. 1970 - 2010, perioada automatizării (computere, roboți industriali etc.)
- IV. după 2010, perioada digitală (internetul schimbă producție și comunicare

Industrializarea are aspecte pozitive (pentru om) dar și negative (pt. natură):

- + accesul larg la bunuri de consum/necesitate
- + creșterea nivelului de trai, prin dezvoltarea utilităților
- + locuri de muncă numeroase
 - poluarea aerului, apelor, solului
 - epuizarea resurselor de combustibili și minerale
 - degradarea habitatelor naturale prin defrișări și exploatări

TERMOCENTRALĂ

ATOMOCENTRALĂ

HIDROCENTRALĂ

MAREOCENTRALĂ

ENERGIE EOLIANĂ

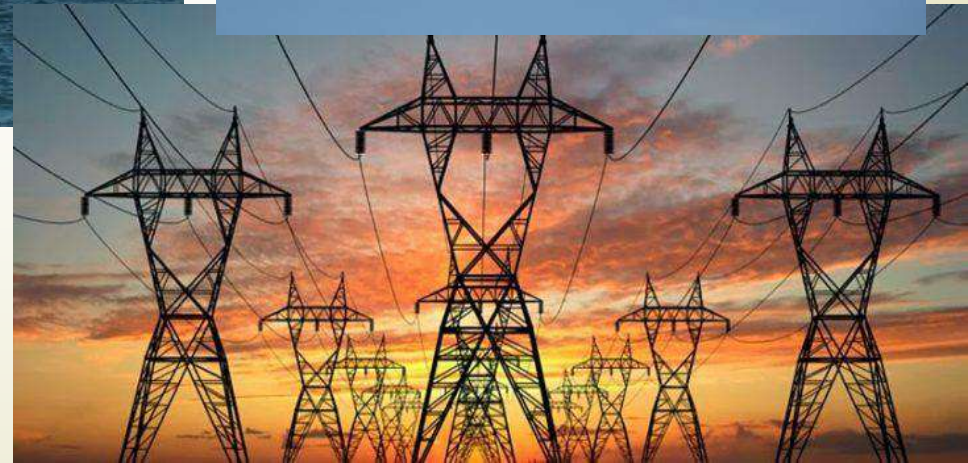

ENERGIE SOLARĂ

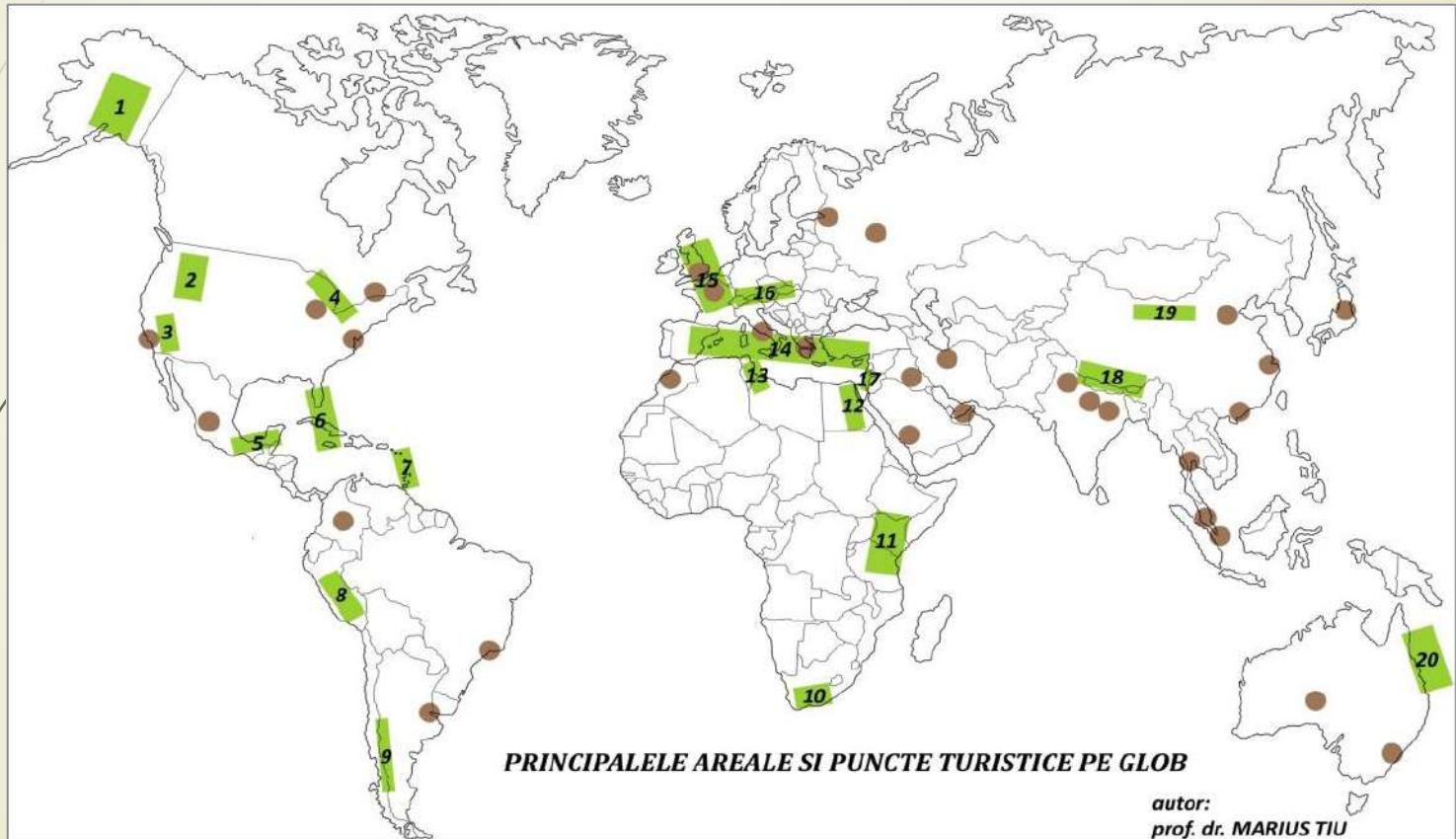

TRANSPORTURILE

TURISMUL

Se face în diverse scopuri: de SEJUR (pt relaxare), CULTURAL-ISTORIC (circuite), BALNEAR (pt tratamente), RELIGIOS (pelerinaje), SPORTIV etc.

● ORAS CU PATRIMONIU
ISTORIC, CULTURAL SI
ARHITECTONIC DEOSEBIT

■ REGIUNE CU UN COMPLEX
DE ATRACTII TURISTICE,
NATURALE SI/SAU
ANTROPICE

- 1 ALASKA
- 2 YELLOWSTONE -
YOSEMITE
- 3 MARELE CANION -
LAS VEGAS
- 4 MARILE LACURI
- 5 SITURILE MAYASE
SI AZTECE

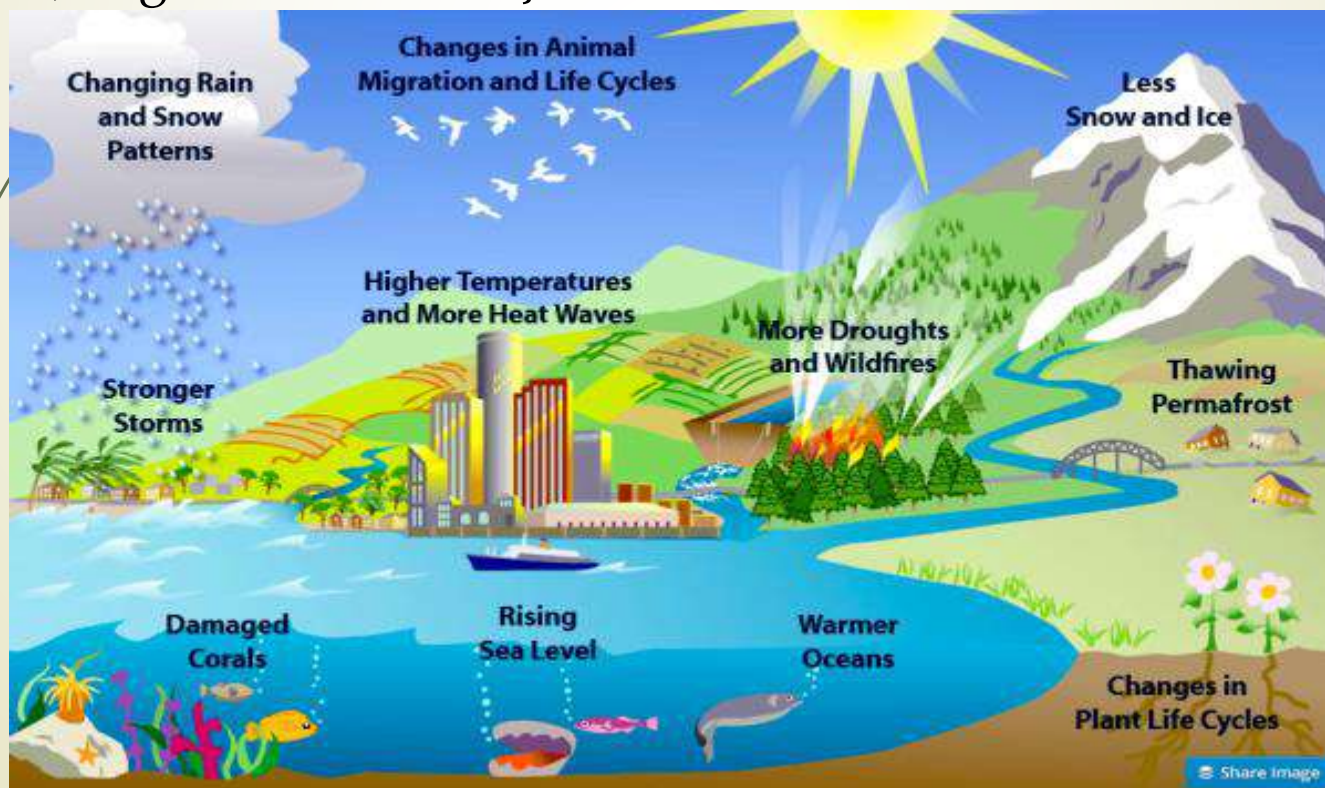
- 6 FLORIDA - CUBA
- 7 ANTILELE MICI
- 8 SITURILE INCASE
- 9 GHETARI ANDINI
- 10 AFRICA DE SUD

- 11 SERENGETI - MARELE RIFT
- 12 SITURILE EGIPTENE
- 13 SITURILE CARTAGINEZE
- 14 EUROPA MEDITERANEANĂ
(Spania, Italia, Croatia, Grecia)
- 15 EUROPA VESTICĂ
(Franta, Marea Britanie,
Belgia, Olanda)

- 16 EUROPA CENTRALĂ
(Elvetia, Austria, Cehia, Ungaria)
- 17 ISRAEL
- 18 HIMALAYA - TIBET
- 19 MARELE ZID CHINEZESC
- 20 MAREA BARIERĂ DE CORALI -
GOLD COAST

POLUAREA MEDIULUI

- Activitățile umane (industrie, agricultură, transporturi, așezări, turism etc.) au un puternic impact negativ asupra mediului înconjurător ducând la:
- Poluarea aerului cu gaze toxice (care duc la *încălzirea globală*)
 - Poluarea apelor și solului cu substanțe chimice, gunoaie și resturi variate
 - Defrișările duc la dispariția pădurilor, distrugerea habitatelor animalelor și plantelor, degradarea versanților etc.

STATELE INDEPENDENTE ALE LUMII
2018
2012
2017

NR. CRT.	STATUL	CAPITALA	SUPRAF. km ²	POPULATIA locuitori	DENSIT. loc/km ²	RELIGIA	LIMBA oficiala	Fostă COLONIE	AN INDEP.	Forma de GUVERN.	PIB/loc. \$ WorldBank
1	AFGHANISTAN	KABUL	652.300	36.800.000	56,4	sunniți & šiiti	persana	britanica	1919	republica	600
2	AFRICA DE SUD	PRETORIA ; CAPE TOWN	1.221.000	57.800.000	47,3	protestanți	engleza	britanica	1910	republica	6.100
3	ALBANIA	TIRANA	28.700	2.900.000	101,0	sunniți & IRELIGIOS	albaneza	turceasca	1912	republica	4.500
4	ALGERIA	ALGER	2.381.700	42.200.000	17,7	sunniți	araba	franceza	1962	republica	4.100
5	ANDORRA	ANDORRA LA VELLA	472	77.000	163,1	catolici	catalana	franc/span	1288	monarhie	39.100
6	ANGOLA	LUANDA	1.246.700	31.300.000	25,1	protestanți	portugheza	portugheza	1975	republica	4.100
7	ANTIGUA & BARBUDA	SAINT JOHN'S	440	114.000	259,1	catolici	engleza	britanica	1981	monarhie	15.000
8	ARABIA SAUDITA	RIYADH	2.150.000	33.800.000	15,7	sunniți	araba	turca	1932	monarhie	20.700
9	ARGENTINA	BUENOS AIRES	2.780.400	44.800.000	16,1	catolici	spaniola	spaniola	1816	republica	14.400
10	ARMENIA	EREVAN	29.800	2.900.000	97,3	ortodox	arameana	rusa	1991	republica	3.900
11	AUSTRALIA	CANBERRA	7.692.000	24.900.000	3,2	protestant & IRELIGIOS	engleza	britanica	1901	monarhie	53.800
12	AUSTRIA	VIENA	83.800	8.800.000	105,0	catolici	germana		1920	republica	47.300
13	AZERBAIDJAN	BAKU	86.600	9.900.000	114,3	šiiti	azera	rusa	1991	republica	4.100
14	BAHAMAS	NASSAU	13.900	402.000	28,9	catolici	engleza	britanica	1973	monarhie	30.700
15	BAHRAIN	MANAMA	765	1.600.000	2.091,5	sunniți	araba	britanica	1971	monarhie	23.600
16	BANGLADESH	DHAKA	147.500	167.300.000	1.134,2	sunniți	bengaleza	britanica	1971	republica	1.500
17	BARBADOS	BRIDGETOWN	430	287.000	667,4	catolici	engleza	britanica	1966	monarhie	16.800
18	BELARUS	MINSK	207.600	9.400.000	45,3	ortodox & IRELIGIOS	rusa	rusa	1991	republica	5.700
19	BELGIA	BRUXELLES	30.500	11.500.000	377,0	catolic & IRELIGIOS	flam/valona		1830	monarhie	43.300
20	BELIZE	BELMOPAN	22.900	387.000	16,9	catolici	engleza	britanica	1981	monarhie	5.000
21	BENIN	PORTO NOVO ; COTONOU	112.700	11.700.000	103,8	protestant & sunniți	franceza	franceza	1960	republica	800
22	BHUTAN	THIMPHU	38.400	822.000	21,4	BUDHISM	tibetana	britanica	1907	monarhie	3.100
23	BOLIVIA	LA PAZ ; SUCRE	1.098.500	11.400.000	10,4	catolici	spaniola	spaniola	1825	republica	3.400
24	BOSNIA și HERTEGOVINA	SARAJEVO	51.200	3.500.000	68,4	sunniți & ortodox	bosniaca	turca	1992	republica	5.200
25	BOTSWANA	GABORONE	582.000	2.400.000	4,1	protestant & animism	setswana	britanica	1966	republica	7.600
26	BRAZILIA	BRASILIA	8.516.000	211.700.000	24,9	catolici	portugheza	portugheza	1822	republica	9.800
27	BRUNEI	BANDAR SERI BEGAWAN	5.760	437.000	75,9	sunniți	malaeza	britanica	1984	monarhie	28.300
28	BULGARIA	SOFIA	111.000	7.000.000	63,1	ortodox	bulgara	turca	1878	republica	8.000
29	BURKINA FASO	OUAGADOUGOU	273.000	20.000.000	73,3	sunniți & catolic	franceza	franceza	1960	republica	700
30	BURUNDI	GITEGA	27.800	11.400.000	410,1	catolici	kirundi	belgiana	1962	republica	300
31	CAMBODGIA	PHNOM PENH	181.000	16.300.000	90,1	BUDHISM	khmera	franceza	1953	monarhie	1.400

32	CAMERUN	YAOUNDE	475.400	25.000.000	52,6	protestanți	engl/franc	franc/brit	1961	republica	1.500
33	CANADA	OTTAWA	9.984.600	37.100.000	3,7	catolic & IRELIGIOS	engl/franc	franc/brit	1867	monarhie	45.000
34	CAPUL VERDE	PRAIA	4.030	557.000	138,2	catolici	portugheza	portugheza	1975	republica	3.200
35	CEHIA	PRAGA	78.800	10.500.000	133,2	IRELIGIOȘI	ceha	austriaca	1993	republica	20.300
36	CENTRAFRICANA REP.	BANGUI	622.800	4.800.000	7,7	protestanți	franceza	franceza	1958	republica	400
37	CHILE	SANTIAGO	756.600	18.100.000	23,9	catolici	spaniola	spaniola	1810	republica	15.300
38	CHINA	BEIJING	9.573.000	1.418.000.000	148,1	IRELIGIOS & BUDHISM	chineza		1912	republica	8.800
39	CIAD	N'DJAMENA	1.284.000	14.000.000	10,9	sunniți & protestant	franceza	franceza	1960	republica	700
40	CIPRU	NICOSIA	9.250	1.200.000	129,7	ortodox & sunniți	grec/turc	britanica	1960	republica	25.200
41	COLUMBIA	BOGOTA	1.141.500	49.600.000	43,5	catolici	spaniola	spaniola	1810	republica	6.300
42	COMORE	MORONI	1.860	843.000	453,2	sunniți	franc/araba	franceza	1975	republica	800
43	CONGO R.	BRAZZAVILLE	342.000	5.500.000	16,1	protestanți	franceza	franceza	1960	republica	1.600
44	CONGO R. D.	KINSHASA	2.344.800	85.500.000	36,5	protestanți	franceza	belgiana	1960	republica	500
45	COREEA DE NORD	PHENIAN	120.500	25.600.000	212,4	IRELIGIOS & animism	coreeana	chin/japon	1948	republica	600
46	COREEA DE SUD	SEUL	99.900	51.200.000	512,5	IRELIGIOS& protestant	coreeana	chin/japon	1948	republica	29.700
47	COSTA RICA	SAN JOSE	51.100	4.900.000	95,9	catolici	spaniola	spaniola	1821	republica	11.600
48	COTE D'IVOIRE	YAMO USSOUKRO	322.400	25.200.000	78,2	sunniți & catolic	franceza	franceza	1960	republica	1.600
49	CROAȚIA	ZAGREB	56.600	4.100.000	72,4	catolici	croata	austriaca	1991	republica	13.300
50	CUBA	HAVANA	109.800	11.400.000	103,8	catolic & IRELIGIOS	spaniola	spaniola	1902	republica	7.000
51	DANEMARCA	COPENHAGA	43.100	5.700.000	132,3	protestant & IRELIGIOS	daneza		1864	monarhie	56.300
52	DJIBOUTI	DJIBOUTI	23.200	980.000	42,2	sunniți	franc/araba	franceza	1977	republica	1.900
53	DOMINICA	ROSEAU	752	74.000	98,4	catolici	engleza	britanica	1978	republica	7.600
54	DOMINICANA REP.	SANTO DOMINGO	48.700	10.800.000	221,8	catolici	spaniola	spaniola	1844	republica	7.000
55	ECUADOR	QUITO	276.800	17.000.000	61,4	catolici	spaniola	spaniola	1809	republica	6.200
56	EGIPT	CAIRO	1.002.400	100.400.000	100,2	sunniți	araba	turc/britan	1922	republica	2.400
57	EL SALVADOR	SAN SALVADOR	21.000	6.400.000	304,8	catolici	spaniola	spaniola	1821	republica	3.900
58	ELVEȚIA	BERNA	41.200	8.500.000	206,3	catolic & protestant	germ/franc		1291	republica	80.000
59	EMIRATELE ARABE UNITE	ABU DHABI	83.600	9.600.000	114,8	sunniți	araba	britanica	1971	monarhie	41.000
60	ERITREA	ASMARA	117.600	5.220.000	44,4	ortodox & sunniți	tigrinya	italiana	1993	republica	600
61	ESTONIA	TALLINN	45.200	1.300.000	28,8	IRELIGIOȘI	estona	rusa	1920	republica	19.500
62	ETIOPIA	ADDIS ABEBA	1.104.300	109.000.000	98,7	ortodox & sunniți	amhara		1896	republica	700
63	FIJI	SUVA	18.300	916.000	50,1	protestant & hindu	engl/fijiana	britanica	1970	republica	5.600
64	FILIPINE	MANILA	301.000	107.400.000	356,8	catolici	engl/filip	spaniola	1898	republica	3.000
65	FINLANDA	HELSINKI	338.400	5.500.000	16,3	protestant & IRELIGIOS	finlandeza	rusa/sued	1917	republica	45.700

66	FRANȚA	PARIS	640.700	67.100.000	104,7	catolic & IRELIGIOS	franceza		843	republica	38.400
67	GABON	LIBREVILLE	267.600	2.100.000	7,8	catolici	franceza	franceza	1960	republica	7.200
68	GAMBIA	BANJUL	11.300	2.200.000	194,7	suniți	engleza	britanica	1965	republica	400
69	GEORGIA	TBILISI	69.700	3.900.000	56,0	ortodox	georgiana	rusa	1918	republica	4.000
70	GERMANIA	BERLIN	357.100	82.300.000	230,5	protestant & catolic	germana	austriaca	1871	republica	44.500
71	GHANA	ACCRA	238.500	29.800.000	124,9	protestanți	engleza	britanica	1957	republica	1.600
72	GRECIA	ATENA	132.000	11.100.000	84,1	ortodox	greaca	turca	1821	republica	18.600
73	GRENADA	SAINT GEORGE'S	344	112.000	325,6	catolici	engleza	britanica	1974	monarhie	10.300
74	GUATEMALA	GUATEMALA	108.900	17.400.000	159,8	catolici	spaniola	spaniola	1821	republica	4.400
75	GUINEEA	CONAKRY	245.800	13.200.000	53,7	suniți	franceza	franceza	1958	republica	800
76	GUINEEA BISSAU	BISSAU	36.100	1.900.000	52,6	suniți & animism	portugheza	portugheza	1973	republica	700
77	GUINEEA ECUATORIALĂ	MALABO	28.000	1.340.000	47,9	protestanți	span/franc	spaniola	1968	republica	18.500
78	GUYANA	GEORGETOWN	215.000	784.000	3,6	catolic & hinduism	engleza	britanica	1966	republica	4.700
79	HAITI	PORT AU PRINCE	27.700	11.100.000	400,7	catolici	franceza	franceza	1804	republica	800
80	HONDURAS	TEGUCIGALPA	112.500	9.500.000	84,4	catolici	spaniola	spaniola	1821	republica	2.500
81	INDIA	NEW DELHI	3.166.400	1.362.000.000	430,1	hinduism	hindi	britanica	1947	republica	1.900
82	INDONEZIA	JAKARTA	1.904.500	268.000.000	140,7	suniți	bahasa	olandeza	1945	republica	3.500
83	IORDANIA	AMMAN	89.300	9.800.000	109,7	suniți	araba	turca/brit	1946	monarhie	4.100
84	IRAK	BAGDAD	438.300	40.000.000	91,3	șiiți & suniți	araba	turca/brit	1932	republica	5.100
85	IRAN	TEHERAN	1.648.200	82.500.000	50,1	șiiți	persana	rusa/brit	1979	republica	5.500
86	IRLANDA	DUBLIN	70.200	4.800.000	68,4	catolici	irlandeza	britanica	1919	republica	69.300
87	ISLANDA	REYKJAVIK	103.000	340.000	3,3	protestant & IRELIGIOS	islandeza	daneza	1944	republica	70.000
88	ISRAEL	IERUSALIM	20.700	8.500.000	410,6	IUDAICĂ	ebraica	turca/brit	1948	republica	40.000
89	ITALIA	ROMA	301.300	59.200.000	196,5	catolici	italiana	franc/austr	1861	republica	32.000
90	JAMAICA	KINGSTON	11.000	2.900.000	263,6	catolici	engleza	britanica	1962	monarhie	5.100
91	JAPONIA	TOKIO	378.000	127.000.000	336,0	SHINTOISM	japoneza		1192	monarhie	38.400
92	KAZAHSTAN	ASTANA	2.725.000	18.500.000	6,8	suniți & ortodox	kazaha	rusa	1991	republica	8.800
93	KENYA	NAIROBI	580.300	51.600.000	88,9	protestanți	swahili/engl	britanica	1963	republica	1.500
94	KIRGHIZSTAN	BIȘKEK	199.900	6.100.000	30,5	suniți	kirghiza	rusa	1991	republica	1.200
95	KIRIBATI	BAIRIKI	811	120.000	148,0	protestanți	engleza	britanica	1979	republica	1.700
96	KOSOVO	PRİȘTINA	10.900	1.860.000	170,6	suniți	albaneza	turca	2008	republica	3.900
97	KUWAIT	KUWAIT CITY	17.800	4.200.000	236,0	suniți	araba	britanica	1961	monarhie	29.000
98	LAOS	VIENTIANE	236.800	7.000.000	29,6	BUDHISM & animism	laotiana	franceza	1953	republica	2.500
99	LESOTHO	MASERU	30.300	2.280.000	75,2	protestanți	engleza	britanica	1966	monarhie	1.100

100	LETONIA	RIGA	64.500	1.980.000	30,7	protestant & catolic	letona	rusa	1918	republica	15.600
101	LIBAN	BEIRUT	10.400	6.000.000	576,9	sunniți & catolici	araba	turca	1943	republica	8.500
102	LIBERIA	MONROVIA	111.300	4.900.000	44,0	protestanți	engleza		1847	republica	500
103	LIBIA	TRIPOLI	1.759.500	6.500.000	3,7	sunniți	araba	turca/ital	1951	republica	8.000
104	LIECHTENSTEIN	VADUZ	160	38.400	240,0	protestanți	germana	austriaca	1719	monarhie	148.000
105	LITUANIA	VILNIUS	65.300	2.800.000	42,9	catolic & IRELIGIOS	lituaniana	rusa	1918	republica	16.500
106	LUXEMBURG	LUXEMBOURG	2.580	593.000	229,8	catolic & IRELIGIOS	luxemburg.	oland/belg	1867	monarhie	104.000
107	MACEDONIA	SKOPLJE	25.700	2.100.000	81,7	ortodox & sunniți	macedon.	turca	1991	republica	5.500
108	MADAGASCAR	ANTANANARIVO	587.000	26.600.000	45,3	protestant & catolic	malgas/fra	franceza	1960	republica	500
109	MALAWI	LILONGWE	118.500	19.500.000	164,6	protestanți	engleza	britanica	1966	republica	300
110	MALAYSIA	KUALA LUMPUR	330.800	32.200.000	97,3	sunniți & BUDHISM	malaeza	britanica	1957	monarhie	10.000
111	MALDIVE	MALE	300	448.000	1.493,3	sunniți	divehi	britanica	1965	republica	10.500
112	MALI	BAMAKO	1.240.200	19.400.000	15,6	sunniți	franceza	franceza	1960	republica	800
113	MALTA	VALLETTA	316	432.000	1.367,1	catolici	malt/engl	britanica	1964	republica	27.000
114	MAREA BRITANIE	LONDRA	242.500	66.800.000	275,5	protestant & IRELIGIOS	engleza		1707	monarhie	39.700
115	MAROC	RABAT	446.500	36.400.000	81,5	sunniți	araba	franceza	1956	monarhie	3.000
116	MARSHALL	MAJURO	181	56.000	309,4	protestanți	engleza	S.U.A.	1990	republica	3.700
117	MAURITANIA	NOUAKCHOTT	1.030.700	4.600.000	4,5	sunniți	araba	franceza	1960	republica	1.100
118	MAURITIUS	PORT LOUIS	2.040	1.260.000	617,6	hinduism & catolic	engleza	franc/brit	1968	republica	10.000
119	MEXIC	CIUDAD DE MEXICO	1.964.400	131.600.000	67,0	catolici	spaniola	spaniola	1810	republica	8.900
120	MICRONEZIA	PALIKIR	702	106.000	151,0	protestanți	engleza	S.U.A.	1990	republica	3.200
121	MOLDOVA	CHIȘINĂU	33.800	4.000.000	118,3	ortodox	romana	rusa	1991	republica	2.300
122	MONACO	MONACO-VILLE	2	39.000	19.500,0	catolici	franceza	franceza	1814	monarhie	172.000
123	MONGOLIA	ULAN BATOR	1.564.100	3.100.000	2,0	BUDHISM & IRELIGIOS	mongola	chin/rusa	1921	republica	3.700
124	MOZAMBIC	MAPUTO	801.600	31.000.000	38,7	protestant & catolic	portugheza	portugheza	1975	republica	400
125	MUNTENEGRU	PODGORIȚA	13.800	630.000	45,7	ortodox & sunniți	sarba	austriaca	2006	republica	7.700
126	MYANMAR	NAYPYIDAW	676.500	54.100.000	80,0	BUDHISM	birmaneza	britanica	1948	republica	1.200
127	NAMIBIA	WINDHOEK	825.600	2.600.000	3,1	protestanți	engleza	sud-african	1990	republica	5.200
128	NAURU	YAREN	21	11.000	523,8	protestanți	engleza	britanica	1968	republica	8.400
129	NEPAL	KATHMANDU	147.200	29.800.000	202,4	hinduism	nepaleza	britanica	1923	republica	800
130	NICARAGUA	MANAGUA	130.300	6.300.000	48,3	catolici	spaniola	spaniola	1821	republica	2.200
131	NIGER	NIAMEY	1.267.000	22.800.000	18,0	sunniți	franceza	franceza	1958	republica	400
132	NIGERIA	ABUJA	923.700	198.800.000	215,2	sunniți & protestant	engleza	britanica	1960	republica	2.000
133	NORVEGIA	OSLO	323.800	5.380.000	16,6	protestant & IRELIGIOS	norvegiana	suedeza	1814	monarhie	75.500

134	NOUA ZEELANDA	WELLINGTON	270.500	4.700.000	17,4	protestant & IRELIGIOS	engl/maori	britanica	1852	monarhie	42.500
135	OLANDA	AMSTERDAM ; HAGA	41.800	17.100.000	409,1	protestant & IRELIGIOS	olandeza		1581	monarhie	48.200
136	OMAN	MASQAT	309.500	4.900.000	15,8	sunniți	araba	britanica	1951	monarhie	15.600
137	PAKISTAN	ISLAMABAD	882.000	203.000.000	230,2	sunniți	urdu	britanica	1956	republica	1.500
138	PALAU	KOROR	459	22.000	47,9	protestanți	engleza	S.U.A.	1994	republica	13.400
139	PALESTINA	RAMALLAH	6.020	4.800.000	797,3	sunniți			2012	republica	3.000
140	PANAMA	PANAMA	75.400	4.200.000	55,7	catolici	spaniola	S.U.A.	1903	republica	15.100
141	PAPUA NOUA GUINEE	PORT MORESBY	462.800	8.500.000	18,4	protestant & catholic	engleza	oland/brit	1975	monarhie	2.500
142	PARAGUAY	ASUNCION	406.700	7.000.000	17,2	catolici	spaniola	spaniola	1811	republica	4.400
143	PERU	LIMA	1.285.200	32.700.000	25,4	catolici	spaniola	spaniola	1821	republica	6.500
144	POLONIA	VARȘOVIA	312.700	38.000.000	121,5	catolici	polona	germ/rusa	1918	republica	13.800
145	PORTUGALIA	LISABONA	92.100	10.200.000	110,7	catolici	portugheza		1267	republica	21.100
146	QATAR	DOHA	11.600	2.700.000	232,8	sunniți	araba	britanica	1971	monarhie	63.500
147	ROMÂNIA	BUCUREȘTI	238.400	19.500.000	81,8	ortodox	romana	austr/turca	1918	republica	10.800
148	RUSIA	MOSCOVA	17.100.000	144.000.000	8,4	ortodox & IRELIGIOS	rusa		1991	republica	10.700
149	RWANDA	KIGALI	26.300	12.600.000	479,1	protestanți	engl/franc	germ/belg	1962	republica	700
150	SAINT KITTS & NEVIS	BASSETERRE	261	56.000	214,6	catolici	engleza	britanica	1983	monarhie	17.100
151	SAINT LUCIA	CASTRIES	616	185.000	300,3	catolici	engleza	britanica	1979	monarhie	9.500
152	SAINT VINCENT&GRENADINE	KINGSTOWN	389	110.000	282,8	catolici	engleza	britanica	1979	monarhie	7.200
153	SAMOA	APIA	2.840	198.000	69,7	protestanți	samoa/eng	S.U.A.	1962	monarhie	4.300
154	SAN MARINO	SAN MARINO	61	33.600	550,8	catolici	italiana	italiana	1263	republica	49.600
155	SAO TOME & PRINCIPE	SAO TOME	964	211.000	218,9	catolici	portugheza	portugheza	1975	republica	1.900
156	SENEGAL	DAKAR	196.700	16.500.000	83,9	sunniți	franceza	franceza	1958	republica	1.000
157	SERBIA	BELGRAD	88.300	7.100.000	80,4	ortodox	sarba	turca	2006	republica	6.000
158	SEYCHELLES	VICTORIA	452	95.000	210,2	protestanți	engl/franc	britanica	1977	republica	15.500
159	SIERRA LEONE	FREETOWN	71.700	7.800.000	108,8	sunniți	engleza	britanica	1961	republica	500
160	SINGAPORE	SINGAPORE	716	5.800.000	8.100,6	BUDHISM & IRELIGIOS	chin/engl	britanica	1965	republica	57.700
161	SIRIA	DAMASC	185.200	18.400.000	99,4	sunniți	araba	turca	1946	republica	800
162	SLOVACIA	BRATISLAVA	49.000	5.400.000	110,2	catolici	slovaca	austriaca	1993	republica	17.600
163	SLOVENIA	LJUBLJANA	20.300	2.100.000	103,4	catholic & IRELIGIOS	slovena	austriaca	1991	republica	23.600
164	SOLOMON	HONIARA	28.900	630.000	21,8	protestanți	engleza	britanica	1978	monarhie	2.100
165	SOMALIA	MOGADISHU	637.600	15.400.000	24,2	sunniți	araba	britanica	1960	republica	500
166	SPANIA	MADRID	506.000	46.400.000	91,7	catholic & IRELIGIOS	spaniola		1492	monarhie	28.100
167	SRI LANKA	COLOMBO ; KOTTE	65.600	21.000.000	320,1	BUDHISM	singhali	britanica	1948	republica	4.000

168	S.U.A.	WASHINGTON	9.526.500	328.100.000	34,4	protestanți	engleza	engl/franc	1776	republica	59.500
169	SUDAN	KHARTOUM	1.886.000	42.100.000	22,3	suniți	araba	britanica	1956	republica	2.900
170	SUDANUL DE SUD	JUBA	620.000	13.100.000	21,1	protestant & catolic	araba	britanica	2011	republica	1.000
171	SUEDIA	STOCKHOLM	450.300	10.000.000	22,2	protestant & IRELIGIOS	suedeza		1523	monarhie	53.400
172	SURINAM	PARAMARIBO	163.800	571.000	3,5	catolic & hinduism	olandeza	olandeza	1975	republica	6.000
173	SWAZILAND	MBABANE	17.300	1.400.000	80,9	protestanți	swazi/engl	britanica	1968	monarhie	3.200
174	TAIWAN	TAIPEI	36.200	23.800.000	657,5	BUDHISM & TAQSM	formosan	china/japon	1912	republica	25.000
175	TADJIKISTAN	DUȘANBE	143.100	9.200.000	64,3	suniți	tadjika	rusa	1991	republica	800
176	TANZANIA	DODOMA	945.100	60.100.000	63,6	catolic & suniți	swahili/engl	germ/brit	1964	republica	1.000
177	THAILANDA	BANGKOK	513.100	69.200.000	134,9	BUDHISM	thai	franc/brit	1782	monarhie	6.600
178	TIMORUL DE EST	DILI	14.800	1.340.000	90,5	catolici	portugheza	portugheza	2002	republica	4.500
179	TOGO	LOME	56.800	8.100.000	142,6	catolic & animism	franceza	franc/brit	1960	republica	600
180	TONGA	NUKU'ALOFA	747	109.000	145,9	protestanți	tonga/engl	britanica	1970	monarhie	4.000
181	TRINIDAD & TOBAGO	PORT OF SPAIN	5.130	1.340.000	261,2	catolici	engleza	britanica	1962	republica	16.100
182	TUNISIA	TUNIS	163.600	11.700.000	71,5	suniți	araba	turc/franc	1956	republica	3.500
183	TURCIA	ANKARA	783.500	82.500.000	105,3	suniți	turca		1923	republica	10.500
184	TURKMENISTAN	AȘGABAT	488.100	5.900.000	12,1	suniți	turkmena	rusa	1991	republica	7.300
185	TUVALU	VAIAKU	26	11.000	423,1	protestanți	engleza	britanica	1978	monarhie	3.500
186	UCRAINA	KIEV	603.500	43.800.000	72,6	ortodox	ucraineana	rusa	1991	republica	2.600
187	UGANDA	KAMPALA	241.500	45.100.000	186,7	protestanți	swahili/engl	britanica	1962	republica	600
188	UNGARIA	BUDAPESTA	93.000	9.660.000	103,9	catolici	maghiara	austriaca	1918	republica	14.200
189	URUGUAY	MONTEVIDEO	176.200	3.400.000	19,3	catolic & IRELIGIOS	spaniola	spaniola	1825	republica	16.200
190	UZBEKISTAN	TAȘKENT	447.400	32.600.000	72,9	suniți	uzbeka	rusa	1991	republica	1.500
191	VANUATU	VILA	12.200	285.000	23,4	protestanți	engl/franc	franc/brit	1980	republica	3.100
192	VATICAN	VATICAN	0,44	800	1.818,2	catolici	ital/latina	italiana	1929	republica	?
193	VENEZUELA	CARACAS	916.400	32.600.000	35,6	catolici	spaniola	spaniola	1811	republica	8.000
194	VIETNAM	HANOI	331.200	97.000.000	292,9	IRELIGIOS & animism	vietnameza	chin/franc	1945	republica	2.300
195	YEMEN	SANAA	528.000	28.500.000	54,0	suniți	araba	turca/brit	1990	republica	900
196	ZAMBIA	LUSAKA	752.600	18.000.000	23,9	protestanți	engleza	britanica	1964	republica	1.500
197	ZIMBABWE	HARARE	390.700	17.100.000	43,8	protestanți	engleza	britanica	1980	republica	1.000

Bibliografie (selectivă):

- <https://manuale.edu.ro/manuale/Clasa%20a%20VI-a/Geografie/EDP/>
- https://en.wikipedia.org/wiki/Population_density
- <https://www.pinterest.com/pin/551128073126531731/>
- https://en.wikipedia.org/wiki/Human_sex_ratio
- <https://medium.com/@luzmog/learn-language-on-earth-1ab94688314d>
- <https://en.wikipedia.org/wiki/Agriculture>
- <https://www.aradcityguide.ro/>
- <https://en.wikipedia.org/wiki/Transport>
- https://www.researchgate.net/figure/EVOLUTION-OF-GLOBAL-POPULATION-DISTRIBUTION-RURAL-VS-URBAN_fig21_334961037
- <https://www.iied.org/human-settlements-research-group>
- <https://ro.pinterest.com/pin/143974519318266776/>
- <https://sustainabledevelopment.un.org/index.php?page=view&nr=88&type=504&menu=139>
- <https://www.state.gov/independent-states-in-the-world/>

*Acest material conține planșe disponibile pe internet, preluate fără drept de autor, fiind destinat **exclusiv** procesului didactic.*

Aprilie 2020, prof. dr. Marius Țiu, Arad